

DEPOZĪTA MAKSA par vienreiz un atkārtoti lietojamo dzērienu iepakojumu un PVN piemērošana

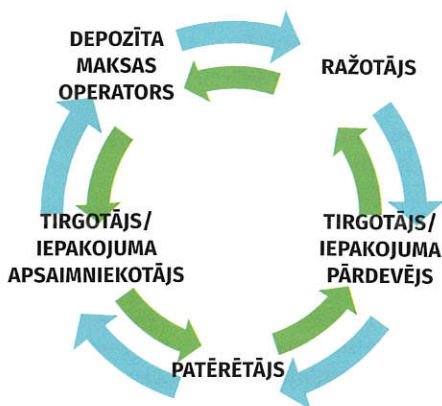
2022. gada 1. februārī Latvijā sāks darboties depozīta sistēma dzērienu iepakojumam. Šajā procesā tiek iesaistīti dažādi tirgus spēlētāji – preču ražotāji vai izplatītāji, dzērienu tirgotāji, iepakojuma apsaimniekotāji, patērētāji, kā arī depozīta sistēmas operators.

Sistēmas ieviešana ir liels un nozīmīgs notikums, neskatoties uz to, ka noteikumi par depozīta sistēmas piemērošanu atkārtoti lietojamam iepakojumam bija spēkā jau no 2003. gada. Galvenais mērķis ir pamudināt gala lietotāju nodot iepakojumu un padarīt Latviju zaļāku. Kā tas izdosies, rādīs laiks.

Saskaņā ar depozīta sistēmas darbības noteikumiem **depozīta sistēmu piemēro vienreiz un atkārtoti lietojamajam dzērienu primārajam iepakojumam**. Depozīta maksa attiecas uz stikla un plastmasas pudelēm, kā arī skārdenēm. Depozīta maksa par depozīta iepakojuma vienību ir 0,10 eiro.

Kā darbojas depozīta sistēma?

Jaunā sistēma nodrošina nepārtrauktu depozīta maksas apriti starp ražotāju vai izplatītāju, kas laiž tirgū dzērienus, dzērienu tirgotāju, patērētāju, iepakojuma apsaimniekotāju un depozīta sistēmas operatoru. Depozīta sistēmas maksas aprīte vizualizēta shēmā:

Ar zilu bultiņu tiek parādīta iepakojuma kustība, ar zaļo – depozīta maksas kustība.

Ražotājs, pārdodot tirgotājam/iekpojuma pārdevējam precī depozīta iepakojumā, rēķinā atsevišķi norāda depozīta maksu 0,10 eiro. Tirgotājs/iekpojuma pārdevējs iegādājas precī, ieskaitot ražotājam arī depozīta maksu.

Tirgotājs, pārdodot precī patērētājam, **produkta cenā norāda atsevišķi produkta cenu un depozīta maksu – 0,10 eiro**. Tirgotājs saņems depozīta maksu, patērētājs – iepakojumu.

Patērētājs, pēc produkta izlietošanas atgriežot iepakojumu tirgotājam/iekpojuma apsaimniekotājam, saņems iepakojuma depozīta maksu.

Tirgotājs/iekpojuma apsaimniekotājs, nododot iepakojumu depozīta sistēmas operatoram, saņems par to depozīta maksu. Depozīta sistēmas operators līdz mēneša beigām pārskaita depozīta iepakojuma apsaimniekošanas maksu depozīta iepakojuma pārdevējam par visu iepriekšējā mēnesī savākto un operatoram nodoto izlieto dzērienu depozīta iepakojumu.

Savukārt depozīta sistēmas operators nodod atkārtoti lietojamu iepakojumu ražotājam. Ražotājs katru mēnesi līdz septītajam datumam iesniedz depozīta sistēmas operatoram informāciju par iepriekšējā kalendāra mēnesī tirgū laisto dzērienu daudzumu atkārtoti un vienreiz lietojamā depozīta iepakojumā, un līdz katra mēneša divdesmitajam datumam pārskaita depozīta sistēmas operatoram depozīta maksu.

Kādi grozījumi veikti PVN likumā?

Ieviešot obligātu vienoto depozīta sistēmu, tiek mainīta arī depozīta maksas definīcija un mērķis, līdz ar to ir veikti grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā (turpmāk tekstā – PVN likums).

Pirms grozījumiem 39. panta trešās daļas 3. punkts noteica, ka darījuma ar nodokli apliekamajā vērtībā neiekļauj **ATKĀRTOTI LIETOJAMĀ IEPAKOJUMA DEPOZĪTA MAKSA**, kas noteikta normatīvajos aktos. Tomēr PVN likuma 90. pants nosaka, ka reģistrētam PVN maksātājam, kurš atkārtoti lietojamajam iepakojumam piemēro depozīta sistēmu, ir noteikts pienākums, iesniedzot deklarāciju par taksācijas gadu, korigēt piegādāto preču ar PVN apliekamo vērtību par atpakaļ nesaņemtajā depozīta iepakojuma vērtību un iemaksāt aprēķināto PVN summu valsts budžetā. Tāpat PVN likuma 117. panta piektās daļas 4. punktā ir noteikts, ka reģistrētam PVN maksātājam ir noteikts pienākums iesniegt deklarāciju par taksācijas gadu, ja tas atkārtoti lietojamajam iepakojumam piemēro depozīta sistēmu.

Turklāt Padomes direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu paredz, ka attiecībā uz atpakaļ nododamu iepakojuma materiālu izmaksām dalībvalstis var veikt vienu no šādiem pasākumiem: a) tās neieskaitīt summā, kurai piemēro nodokli, un veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šīs summas korigēšanu, ja iepakojuma materiālu nenodod atpakaļ;

MADLENA DROZDOVA

Zvērinātu advokātu biroja
Ellex Kļaviņš nodokļu konsultante

Neskatoties uz to, ka vienreiz lietojamajam iepakojumam piemēro depozīta maksu, iepakojuma maksa tiek aplikta ar PVN.

b) tās ieskaitīt summā, kurai piemēro nodokli, un veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šīs summas koriģēšanu, ja iepakojuma materiālu tiešām nodod atpakaļ.

Uz tā pamata tika veikti grozījumi, kuri nosaka, ka darījuma ar nodokli aplikamajā vērtībā neiekļauj **MAKSU PAR DZĒRIENU ATKĀRTOTI LIETOJAMO IEPAKOJUMU**, kam piemēro depozīta sistēmu.

Tādēļ, ja iepriekš likums noteica, ka ar PVN neapliek depozīta maksu, tagad ar PVN neapliek maksu par atkārtoti lietojamo iepakojumu. Turpmāk atbildes uz jautājumiem, kas varētu interesēt grāmatvežus.

Vai pēc grozījumiem depozīta maksu par vienreiz un atkārtoti lietojamu dzērienu iepakojumu aplik ar PVN?

Depozīta maksai PVN likuma regulējums nav piemērojams.

Pamatojoties uz grozījumiem, depozīta maksas definējums tika izņemts no likuma. Tomēr pēc būtības izmaiņas nav notikušas. PVN likums nosaka, ka ar nodokli aplikamie darījumi ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību. **Depozīta maksa ir ārpus PVN likuma, jo tā tiek klasificēta kā drošības nauda.** Pamatojoties uz minēto, depozīta maksai PVN likuma regulējums nav piemērojams, tāpēc depozīta maksa nav PVN objekts. Depozīta maksa jānorāda atsevišķi, neietverot to kopējā summā, par kādu iegādātas preces.

Vai maksa par atkārtoti lietojamo iepakojumu ir aplikama ar PVN?

Pievienotās vērtības nodokļa likumā ir noteikts, ka maksa par dzērienu atkārtoti lietojamo iepakojumu netiks iekļauta pārdodamās preces ar PVN aplikamajā vērtībā. Tas nozīmē, ka atkārtoti lietojamajam iepakojumam nepiemēro PVN.

Iesniedzot deklarāciju par taksācijas gadu, ražotājiem ir jākorrigē piegādātās preces ar PVN aplikamo vērtību par iepriekšējā gadā nesaņemtā dzēriena iepakojuma vērtību, kā rezultātā jāiemaksā valsts budžetā aprēķinātā PVN summa.

Atkārtoti lietojamiem iepakojumiem **zaudējums par neatgriezto depozīta iepakojumu gulstas uz ražotāju.**

Pamatojoties uz to, ka depozīta sistēma tiek ieviesta no 2022. gada 1. februāra, 2023. gadā ražotājiem jāveic ar PVN aplikamās vērtības koriģēšana par atpakaļ nesaņemto depozīta iepakojumu, iesniedzot PVN gada deklarāciju par 2022. gadu (vienpadsmit mēnešiem).

PIEMĒRS

Ja tiek pārdots kvass stikla pudelē, tad kvass maksā 0,60 eiro + 21% PVN un depozīta maksa par pudeli ir 0,10 eiro. Rēķinā preces maksa tiek norādīta:

- Alus 0,60 eiro un PVN 0,13 eiro (0,60 × 21%)
- Depozīta maksa 0,10 eiro

Vai maksa par vienreiz lietojamo iepakojumu ir aplikama ar PVN?

Vienreiz lietojamais iepakojums pēc savas būtības var tikt izmantots vienreiz. Saņemot to atpakaļ, ražotājs nevarēs izmantot to atkārtoti. Pamatojoties uz to, saskaņā ar PVN likumu tā būs preču piegāde. Neskatoties uz to, ka vienreiz lietojamajam iepakojumam piemēro depozīta maksu, iepakojuma maksa tiek aplikta ar PVN.

PIEMĒRS

Ja tiek pārdots kvass vienreiz lietojamā iepakojumā (plastmasas pudelē), tad kvass un pudele maksā 0,72 eiro + 21% PVN un depozīta maksa 0,10 eiro. Rēķinā preces maksa tiek norādīta:

- Preces cena 0,72 eiro un PVN 0,15 eiro ((0,72 × 21%)
- Depozīta maksa 0,10 eiro

Secinājumi

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiek secināts:

- depozīta maksa nav PVN objekts;
- atkārtoti lietojamais iepakojums nav aplikams ar PVN;
- ražotāji veiks ar PVN aplikamās vērtības koriģēšanu par atpakaļ nesaņemto depozīta iepakojumu.

Neskatoties uz to, ka depozīta sistēma tika ieviesta vairāk nekā pirms desmit gadiem, patiesībā tā netika izmantota. Tomēr ar depozīta sistēmas operatora ienākšanu tirgū februārī šī sistēma sāks darboties pilnā spēkā. **ELP**